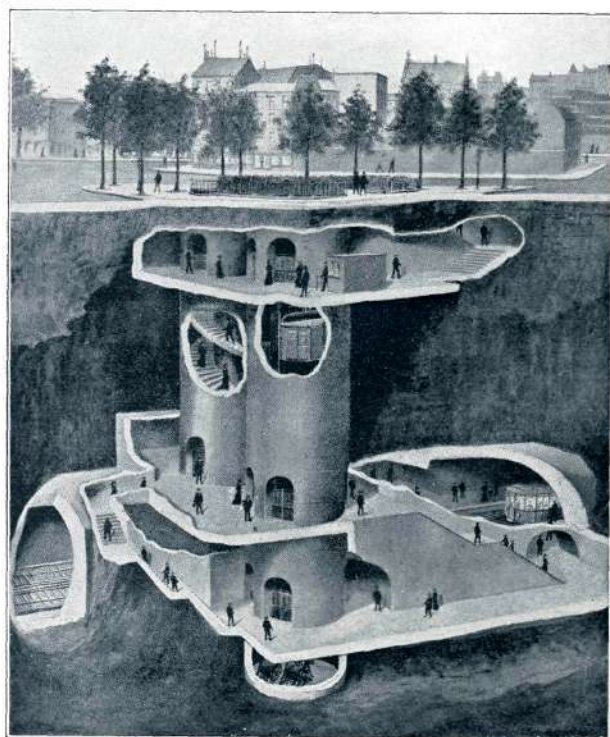

pismo na svojega gospodarja in nam pripoveduje o ladji, ki se je vrnila. Pred 9 meseci, pravi, sta odšli dve ladji, ena se je vrnila, dobro ohranjena, dobro obložena, z ljudmi in novicami. Ko so bili odšli pred 9 meseci iz Lizbone, so jadrati neprenehoma štiri mesece po istem vetru v isti smeri, videli pa niso ves ta čas prav nič. Petega meseca so zadeli na ogromne množine zmrzlega snega, ki so plavale po morju in se premikale pod vplivom valov. Po površini teh ledenih mas je tekla čista sveža voda, ker se je vsled vročine tajal led; voda je tekla v malih

PARIŠKA PODZEMSKA ŽELEZNICA.

strugah, ki si jih je izdolbla sama, po ledu nizzdol in razjedala podnožje, kjer se je izlivala v morje. — Ta popis nas pelje na Grenlandijo. — Ker so potrebovali vode, so se peljali s čolni do roba in si jo vzeli, kolikor je ravno kazalo. Šli so potem dalje ob zmrzlem morju, a ker je bilo zamrznjeno tudi še drugi dan, so opustili svojo nameru in se obrnili proti severozahodu in zahodu in jadrati v tej smeri ob lepem in ugodnem vremenu tri mesece. Prvi dan četrtega meseca so zagledali v sredi med zahodom in severozahodom zelo obsežno deželo, ki so se ji bližali z velikim veseljem. Veliko rek s sladko vodo se je izlivalo v tej deželi v morje in jadrati so po eni od njih miljo daleč v notranjščino (milja = 5,9 km). Sto-

pivši na suho so dobili množino različnih zlahtnih sadežev in dreves in iglasto drevje čudovite velikosti in višine. Ni pa tukaj žita, ljudstvo živi od lova na ribe in na živali na suhem, ki jih je v izobilju. Zelo veliki jeleni so tam, z dolgimi rogovi, kože njihove rabijo zlasti za oblačilo, pa tudi za hiše in čolne; tudi volkovi so tam, lisice in druge živali. Siloma so odpeljali iz one pokrajine kakih petdeset mož in žen in jih pripeljali kralju. — Pasqualigo pravi, da teh petdeset šele pričakujejo, to je bolj verjetno. — Videl sem jih in se jih z roko dotaknil in si jih natančno ogledal — najbrže prvih sedem. — Začnem z velikostjo in rečem, da so nekoliko večji kakor naši rojaki v Italiji, imajo dobro proportionirano lepo zrastle telo; lasje so po njihovem običaju dolgi in jim padajo na ramena v valovitih kodrih, obraze so si pobarvali z velikimi podobami, enakimi onim Indijcev — najbrže misli s tem izrazom tudi on na cigane. — Oči njihove se svetijo zelenkasto in dajo obrazu značaj velike divjosti, če koga pogledajo — čisto kot Indijanci. — Jezika, ki ga govorijo, pa ne morem razumeti, a ni surov, temveč prej še človeški. Značaja so krotkega, tudi obnašanje njihovo je tako, radi se smeji in so zelo veseli; in stem naj bo dosti povedanega o moških. Žene so zelo lepe postave in jako prikupljivega obraza. Barvo njih telesa laže imenujemo belo nego kaj drugega, moške so pa veliko bolj temne polti. In če ne bi imeli onega divjega pogleda, mislim splošno, da bi nam bili popolnoma enaki. Večinoma so naги. Nimajo orožja, tudi ne železa, marveč si napravijo vse potrebno z zelo trdim ostrim kamenom in ni je tako trde reči, da je ne bi mogli narezati. Ta ladja je prišla od tam v enem mesecu nazaj k nam in pravijo, da je do tja 200 milj (male milje). Druga ladja je pa sklenila jadrati še nadalje ob oni obali tako daleč, da bodo videli, ali je dežela otok ali celina. In sedaj pričakuje kralj voditelja in ostale z veliko nestrpnostjo in če bodo prišli nazaj ter povedali kaj, kar bi bilo vredno poročila, bom Vaši ekscelenci takoj naznanil.“

Na željo vojvoda Ferrarskega je dal napraviti Cautino v Lizboni leta 1502. karto, imenovano pozneje po njem: Južna Grenlandija je tu tako izvrstno pogodena, da se moramo kar čuditi. Na zahodu Grenlandije vidimo pokrajino, nekako v širini Nove Fundlandije ali pa Južnega Labradorja. Zapisano je zraven obeh obal, da so jih odkrili Portugizi, pri Fundlandiji vrhutega še, da je ostal Gašper Corte-Real tam in da se nikdar več ni povrnil, najbrže je končal svoje življenje v daljnih teh pasovih na žalosten način.